

Bret Iston Elis

manje od nule

Preveo
Petar Ramadanović

Laguna

Naslov originala

Bret Easton Ellis
LESS THAN ZERO

Copyright © 1985 Bret Easton Ellis
Translation Copyright © 2009 za srpsko izdanje, LAGUNA

Za Džoa Mekginisa

Ovaj roman je fikcija. Imena, karakteri, mesta i događaji su ili plod autorove mašte, ili su proizvoljno uzeti. Svaka sličnost sa stvarnim događajem, mestom ili osobom, živom ili mrtvom, potpuno je slučajna.

„*This is the game that moves as you play...*“

– X

„*There's a feeling I get when I look to the West...*“

– Led Cepelin

„Ovo je igra koja postoji dok je igraš...“

– X

„Jedinstven je osećaj što ga dobijam kada pogledam na zapad...“

– Led Cepelin

Ljudi se plaše susreta na autoputevima Los Anđelesa. To je prvo što čujem dok se vraćam u grad. Bler je došla po mene na aerodrom; dok prolazimo kroz rampu, ona mrmlja sebi u bradu: „Ljudi se plaše susreta na putevima Los Anđelesa.“ Iako ne bi trebalo da me interesuje, ova rečenica ostaje u mojim mislima neprijatno dugo. Ništa drugo nije važno. Niti činjenica da imam osamnaest godina i da je decembar i da je let bio naporan; ni da se par iz Santa Barbare, koji je sedeo preko puta mene u prvoj klasi, napio. Ni blato kojim su ranije, ovog istog dana, poprskane moje farmerke na aerodromu u Nju Hempširu. Ni mrlja na rukavu zgužvane i vlažne košulje koju nosim, košulje koja je bila ispeglana i čista još ovoga jutra. Ni rupa na kragni mog sivog prsluka na rombove koji sad još više nego pre pripada Istočnoj obali, naročito u poređenju sa čistim i uskim farmerkama i bledoplavom majicom koju Bler ima na sebi. Sve ovo izgleda nevažno u poređenju sa onom rečenicom što mi se mota po glavi. Lakše je čuti da se ljudi plaše susreta nego: „Ja sam uverena da je Mjuri-jel anoreksična“, ili pevača sa radija što vrišti o magnetnim talasima. Ništa mi se ne čini važnim osim tih osam reči. Ni topli vetar koji nosi naša kola pustim asfaltnim putem, ni slabi miris marihuane što se još oseća u Blerinim kolima.

Sve ovo upućuje na to da sam ja dečak koji dolazi na mesec dana kući i da se nalazim sa onima koje nisam video četiri meseca i da se ljudi plaše susreta.

Bler skreće sa autoputa i dolazi na crveno svetlo. Jak nalet vetra zaljulja kola. Bler se nasmeje i kaže da bi mogla da spusti krov kola, menja stanicu na radiju. Prilazeći mojoj kući Bler mora da zaustavi kola jer pet radnika uklanja ostatke palmi koje je srušila oluja, stavljajući granje i lišće u veliki crveni kamion. Bler se ponovo nasmeje. Staje pred mojom kućom, kapija se otvara i ja izlazim iz kola iznenađen kako je vazduh suv i topao. Stojim tu vrlo dugo i Bler se, pomogavši mi da izvadim kofere iz prtljažnika, osmehne i pita: „Šta nije u redu?“, i ja kažem: „Ništa“, a Bler će na to: „Bled si.“ Slegnem ramenima i mi se pozdravimo, ona ulazi u kola i odlazi.

Nikog nema kod kuće. Klima-uređaj je uključen i kuća miriše na borovinu. Na kuhinjskom stolu je poruka da su majka i sestre izašle u božićnu kupovinu. Sa mesta na kome stojim vidim psa koji leži pored bazena i spava teško dišući; vetar mu kostreši dlaku. Odlazim uza stepenice i srećem novu služavku, ona mi se nasmeši; čini se da zna ko sam. Sobe mojih sestara izgledaju isto kao kada sam otišao u Nju Hempšir, samo su novi isečci iz *GQ* magazina na zidovima. Ulazim u svoju sobu, u kojoj se takođe nije ništa promenilo. Zidovi su beli, ploče na svom mestu, televizor takođe, venecijaneri otvoreni baš kao što sam ih ostavio. Izgleda samo da su mi moja majka i nova služavka, ili stara služavka, očistile plakar dok sam bio u Hempširu. Na mom stolu hrpa stripova i na

njoj cedulja: „Da li ti ovo još treba?“, poruka da je Džulijan zvao i pozivnica „Sjebi Božić“. Otvaram je i u njoj piše: „Sjebimo Božić zajedno“; to me Bler poziva na božićnu žurku. Spuštam pozivnicu na sto i primećujem da zaista počinje da biva hladno u mojoj sobi.

Izuvam cipele i ležem na krevet, dodirujem čelo da vidim da li imam temperaturu – mislim da je imam. Dok držim ruku na čelu, posmatram uramljeni poster okačen iznad mog kreveta, s promocije starog albuma Elvisa Kostela; ni on se nije izmenio. Elvisov pogled i ironični osmeh prolaze pored mene put prozora. Reč „Trust“⁶⁶ mu lebdi iznad glave. Naočare sa jednim plavim i drugim crvenim staklom nabio je na nos tako da mu se vide oči, koje stoje nekako van centra i ne gledaju u mene, mislim. One bi gledale u nekog koji stoji pored prozora, a ja sam suviše umoran da ustanem i odem donde.

Dižem slušalicu i zovem Džulijana zaprepašćen što mogu da se setim njegovog broja. Niko se ne javlja. Sedam i kroz venecijanere vidim stabla palmi kako se divlje tresu, zapravo povijaju, na toplom vetru, a onda zurim u poster i zatim se okrenem od njega, pa se opet vratim osmehu i podrugljivom pogledu, plavo-crvenim naočarima, i još mogu da čujem kako se ljudi plaše susreta i pokušavam da pređem preko te rečenice, da je izbrišem. Palim MTV i kažem sebi da bih se mogao izvući iz ovoga i da bih zaspao samo da imam valijum, zatim mislim na Mjurijel i osećam mučninu u času kada spotovi počnu da trepere sa ekrana.

To večer sam poveo Danijela na žurku kod Bler. Danijel ima naočare za sunce, drap vunenu jaknu i crne farmerke. Na

* Engl.: Veruj. (Pim. prev.)

rukama su mu crne antilopske rukavice, jer se posekao na parče stakla pre nedelju dana u Nju Hempširu. Otišao sam s njim u ambulantu i gledao kako mu čiste ranu i peru krv i kako ga koncem ušivaju dok mi se nije smučilo; izašao sam i seo u čekaonicu – bilo je pet ujutru, čuo sam *Iglse, New Kid in Town*, i poželeo da se vratim kući. Stojimo na Beverli Hilsu na vratima Blerine kuće, Danijel se žali da su mu rukavice preuske i da dodiruju šavove, ali ih ne skida jer ne želi da iko vidi tanke srebrne niti konca kako vire iz kože palca i prstiju. Bler otvara vrata.

„Hej, lepotani“, uzvikne Bler. Obučena je u crnu kožnu jaknu i odgovarajuće pantalone, bosa je. Zagrli me pa pogleda Danijela.

„Ko je to?“, pita cereći se.

„Ovo je Danijel. Danijele, ovo je Bler“, kažem ja.

Bler pruža ruku, Danijel se osmehuje i lagano je prihvata ne stežući je.

„Pa, uđite. Srećan Božić.“

U kući su dve božićne jelke, jedna u dnevnoj sobi, druga u studiju, na obema trepere tamnocrvene svećice bojeći ih. Na žurci su ljudi iz srednje škole od kojih većinu nisam video još od mature – svi stoje oko dve velike jelke. Trent, maneken koga poznajem, takođe je tu.

„Ćao, Kleje“, kaže Trent. Ima crveno-zelenu kariranu maramu oko vrata.

„Trente!“ , kažem.

„Kako ste, frajeri?“

„Sjajno. Trente, ovo je Danijel. Danijele, ovo je Trent.“

Trent pruža ruku, Danijel se nasmeši, namesti naočare i prihvata je ne stežući.

„Danijele“, kaže Trent, „u koju školu ideš?“

„Sa Klejem sam“, kaže Danijel. „A ti?“

„UCLA* ili, kako orijentalci kažu, UCRA.“

Trent iskosi oči, nakloni glavu i isturi gornje zube imitirajući starog Japanca, zatim se pijano nasmeje.

„Ja sam na Univerzitetu razmažene dece“, ceri se Bler provlačeći prste kroz dugu plavu kosu.

„Gde?“, upita Danijel.

„USC“, ** odgovori ona.

„O, da“, kaže Danijel, „tako je.“

Bler i Trent se smeju, ona se pridržava za njegovu ruku da ne bi pala. „Ili Jevrejske razmažene dece“, kaže ona pucajući od smeha.

„Ili Jevrejskih cura Los Anđelesa, UCLA“, smejući se kaže Trent.

Na kraju Bler prestaje da se smeje i polazi ka vratima, u prolazu me očeše i kaže da bi trebalo da probam punč.

„Ja ću doneti punč“, kaže Danijel. „Da li hoćeš i ti, Trente?“

„Ne, hvala.“ Trent me pogleda i kaže: „Bled si.“

Znam i sam da jesam, u poređenju s Trentovim preplanulim tenom, kao i izgledom ostalih na žurci, zaista sam bled. „Bio sam u Nju Hempširu četiri meseca.“

Trent iz džepa vadi vizitkartu i pruža mi je. „Evo, to ti je adresa salona na Santa Moniki. Sada se više ne koristi kvarc-lampa ni išta slično, ne treba ni da se mažeš vitaminom E. Nova stvar se zove solarijum, i to ti je sistem za bojenje kože.“

Prestajem da slušam Trenta, pogled mi se zaustavlja na tri preplanula, plava Blerina prijatelja od kojih nijednog ne poznajem jedan od njih peva uz muziku što dolazi sa zvučnika.

„To je dobra stvar“, kaže Trent.

* Univerzitet Kalifornija Los Anđeles. (Prim. prev.)

** Univerzitet Južne Kalifornije. (Prim. prev.)

„Šta je dobro?“ pitam ga rastreseno.

„Solarijum. Solarijum. Pogledaj vizitkartu, burazeru.“

„O, da!“, kažem gledajući je. „Tamo ti boje kožu, zar ne?“

„Tačno.“

„OK.“

Pauza.

„Šta si radio?“, pita me Trent.

„Raspakivao sam se“, kažem. „A ti?“

„Pa“, reče smejući se ponosno, „primljen sam u jednu strašnu agenciju za modele, stvarno strašnu“, ubeđuje me. „Pogodi ko će kroz dva meseca da bude na naslovnoj strani *Internešenel mejla* i ko je mesec jun u kalendaru za muškarce na UCLA?“

„Pa, ko?“, pitam.

„Ja, burazeru“, odgovara Trent.

„*Internešenel mejl*?“

„Aha. Ne sviđa mi se taj časopis. Moj menadžer im je rekao da se ne skidam, radiću najviše kupaće gaće ili nešto slično. Nemam nameru da se slikam go.“

Verujem mu, ali ni sam ne znam zašto. Gledam po prostori-ri da vidim da li je Rip, moj diler, tu. Ne mogu da ga pronađem i nastavljam da pričam s Trentom. „Pa, šta si radio?“

„Ništa. Kao i obično. Idem u *Nautilus*, dunem nešto, odlazim u solarijum... Ej, slušaj, nemoj da si nekome rekao da sam bio tamo.“

„Šta?“

„Nemoj da širiš za solarijum, OK?“ Trent izgleda zabrinuto, skoro potreseno. Tapšem ga po ramenu da ga uverim da ne treba da brine. „Ma, ne brini.“

„Imam jedan poslić“, kaže gledajući po sobi. „Kasnije. Ručak. Može?“, šali se odlazeći.

Danijel je doneo piće, veoma crven i veoma jak punč. Zakašljem se od prvog gutljaja. S mesta na kome stojim vidim Blerinog oca, filmskog producenta, sedi u uglu studija i razgovara s nekim mladim glumcem s kojim sam, mislim, išao u školu. I dečko Blerinog oca je na žurci. Zove se Džared, zaista je mlad, plav i preplanuo, ima plave oči i neverovatno pravilne bele zube, sada razgovara sa tri dečka sa USC-a. Vidim i Blerinu majku, stoji pored bara, pije votku-tonik, ruka joj se trese dok prinosi čašu ustima. Blerina prijateljica Alana dolazi u studio, grli me i upoznajem je s Danijelom.

„Ti strašno ličiš na Dejvida Bouvija“, kaže Alana, potpuno je odlepila, zatim ga pita: „Da li si levak?“

„Ne, žao mi je, nisam“, odgovara Danijel.

„Alana obožava levake“, objašnjavam Danijelu.

„Koji izgledaju kao Dejvid Bouvi“, dodaje ona.

„I koji žive na Koloniju“, završavam ja.

„Baš si zločest, Kleje“, kaže smejući se. „Klej je baš zločest“, kaže Danijelu.

„Da, znam“, kaže Danijel, „prava zver.“

„Da li si probala punč? Trebalo bi, da znaš“, kažem joj.

„Dušo“, počinje ona sporo i dramatično. „Ja sam taj punč pravila.“ Smeje se ali opazi Džareda i odmah se uozbilji. „O, bože, zašto je Blerin otac morao da dovede Džareda? Njena keva poludi zbog toga. Ona je i ovako otkačena, a sa ovim će biti još gore.“ Okrećući se Danijelu, nastavlja: „Njena keva je agorafobična“, pa gledajući Džareda dodaje: „Zar nije mogao da sačeka sledeću nedelju, idu zajedno na teren u Dolinu smrti. Uopšte ne razumem zašto, a vi?“

Alana gleda Danijela pa mene.

„Ne znam“, kaže ozbiljno Danijel.

„Ni ja“, kažem odmahujući glavom.

Alana obori pogled pa me ponovo pogleda. „Ti si nešto bled, Kleje. Trebalo bi da ideš na plažu.“

„Možda ću“, pokazujem joj vizitkartu koju mi je Trent dao i pitam je da li će se Džulijan pojaviti. „Zvao me je i ostavio poruku, ali ne mogu nikako da ga nađem“, kažem.

„Bože moj“, kaže Alana, „čula sam da je u totalnom daunu.“

„Na šta misliš?“, pitam.

Tri dečka sa USC-a i Džared iznenada prsnu u glasan smeh.

Alana uvređeno prevrće očima. „Džared je čuo neki glupi vic od svojeg dečka koji radi u *Mortonu*. 'Koje su dve najveće laži? Vratiću ti lovu i neću ti svršiti u usta.' Ja to čak i ne razumem. O, bože, bolje da pomognem Bler. Keva joj se zavlači iza bara. Drago mi je što smo se upoznali, Danijele.“

„I meni je drago“, odgovara Danijel.

Alana odlazi do Bler i njene majke iza bara.

„Možda je trebalo da donesem nekoliko primeraka *Let's Dancea*“, kaže Danijel.

„Možda.“

Danijel se smeje. „Kleje, baš si zločest.“

Odlazimo za Trentom, jedan od momaka sa USC-a pao je na božićnu jelku u dnevnoj sobi. Kasnije, iste večeri, Danijel i ja sedimo u ćošku bara *Polo laundža*, u mraku smo i bezmalo ništa ne progovaramo.

„Ide mi se nazad“, kaže Danijel tiho, s naporom.

„Kuda?“, pitam ga ne znajući na šta misli.

Usledi duga pauza koja me pomalo izluđuje. Danijel ispija svoje piće, popravlja naočare za sunce koje i ovde nosi i kaže: „Ne znam. Nekuda nazad.“

Sedim s majkom u restoranu na Melrouzu, ona pije belo vino i nije skinula naočare za sunce, nervozno dodiruje kosu;

gledam svoje ruke uveren da se tresu. Ona pokušava da se osmehne dok me pita šta želim za Božić. Iznenaden sam koliko mi je truda potrebno da bih digao glavu i pogledao je.

„Ništa“, odgovaram joj.

Usledi pauza koju prekidam: „Šta bi ti želela?“

Prilično dugo ne progovara, ponovo gledam ruke, ona uzima gutljaj vina. „Ne znam. Samo bih želela da bude lep Božić.“

Ne kažem ništa.

„Izgleda da si nesrećan“, kaže ona iznenada.

„Nisam“, kažem joj.

„Izgleda da si nesrećan“, kaže, ovaj put tiše. Dodiruje plavu šatiranu kosu, ponovo.

„I ti takođe“, kažem nadajući se da ona neće više ništa reći.

Ona čuti sve dok nije ispijala treću čašu vina i sipala četvrtu.

„Kako je bilo na zabavi?“

„Fino.“

„Koliko vas je bilo?“

„Četrdeset-pedeset“, sležem ramenima.

Ona uzima gutljaj vina. „Kada si došao kući?“

„Ne sećam se.“

„Jedan? Dva?“

„Verovatno u jedan.“

„A.“ Ponovo učuti i uzme gutljaj vina.

„Nije bilo ništa naročito“, kažem gledajući je.

„Zašto?“, pita me znatiželjno.

„Tako. Jednostavno nije bilo“, kažem gledajući ponovo ruke.

S Trentom sam u baru na Sansetu. Trent puši i pije pepsi, ja zurim kroz prozor u farove automobila što prolaze. Čekamo

Džulijana, koji treba da donese gram horsa za Trenta. Džulijan kasni petnaest minuta. Trent je nestrpljiv i nervozan. Kažem mu da bi trebalo da radi kod Ripa kao ja, umesto s Džulijanom; on samo slegne ramenima. Na kraju ipak odlazimo, on kaže da bi Džulijan mogao biti pod arkadama na Vestvudu, ali ga tamo ne nalazimo. Trent predlaže da odemo i pojedemo nešto u *Fetburgeru*. Kaže da je gladan i da odavno nije jeo, pominje post. Naručujemo klopnu i sedamo u separe, ja nisam gladan. Trent je primetio da na mom fetburgeru nema čilija.

„Šta je to? Ne možeš da jedeš fetburger bez čilija.“

Prevrćem očima i palim cigaretu.

„Isuse, ti si čudan. Jebavao si se predugo po Nju Hempširu“, gundā. „Nema jebenog čilija.“

Ništa ne kažem, primećujem da su zidovi obojeni bezmalo u bolno drečeće žutu boju, još pod svetlošću fluorescentnih lampi izgledaju usijano. *Džoan Džet i Blekharts* pevaju sa džuboksa *Crimson and Clover*. Buljim u zidove i slušam reči. „*Crimson and clover, over and over and over and over...*“ Iznenada ožednim, ali neću da odem do šanka i naručim nešto, jer tamo neka debela, tužnooka Japanka prima narudžbine a čuvar, koji iza nje stoji naslonjen na žuti zid, gleda svakoga sumnjičavo. Trent ne odvaja pogled od mog fetburgera, zinuo je u njega. Tu je neki tip u separeu do našeg, u crvenoj majici, kosa mu je duga i ravna, pravi se da svira gitaru i peva. Počinje da tresе glavom i usta mu se otvaraju. „*Crimson and clover, over and over and over... Crimson and clo-ver...*“

Dva je ujutru i toplo je, u *Edžu* smo, u zadnjoj sobi, Trent proba moje naočare za sunce i ja mu kažem da hoću da idem. Trent odgovara da ćemo odmah, za nekoliko minuta.

Muzika s podijuma je suviše glasna, u svakoj pauzi između dve pesme napet sam dok čekam da ponovo grune. Naslonjen sam na zid, gledam. U tamnom ćošku dva dečka se grle. Trent je primetio da sam nervozan: „Šta hoćeš da uradim? Hoćeš amfetamin?“ Pruža mi kutijicu pez bombona, otvara usta Patku Dači, ja ćutim i zurim u pez kutijicu, zatim je on skloni i krivi vrat.

„Je li ono Mjurijel?“

„Ne, ta devojka je crna.“

„Da... u pravu si.“

Pauza.

„To nije devojka.“

Pitam se kako Trent može da pobrka crnog dečka koji nije anoreksičan s Mjurijel, ali vidim da dečko ima haljinu. Pogledam Trenta i ponovo mu kažem da moram da idem.

„Da, svi mi moramo da idemo“, kaže. „Uostalom, to si već rekao.“

I tako ja zurim u svoje cipele nameravajući da mu zatražim kutijicu peza, samo da je pogledam.

Trent kaže: „Sranje. Nađi Bler, idemo, odlazimo.“

Ne želim da prođem kroz glavnu salu, ali shvatam da je to jedini način da se dođe do izlaza. Nalećem na Danijela, koji stoji s nekom veoma lepom, preplanulom devojkom u *Heven* majici bez rukava i crno-beloj mini suknji, šapućem mu da odlazimo, on složi facu: „Ma nemoj da mi sereš.“ Snažno ga hvatam za ruku i kažem mu da je pijan, on kaže da se ne zezam. Ljubi devojkicu u obraz i polazi za nama prema vratima na kojima stoji Bler i priča s nekim tipom sa USC-a.

„Idemo?“, pita ona.

„Aha“, odgovaram pitajući se gde je do sada bila.

Izlazimo u toplu noć. Bler pita: „Pa jesmo li se dobro zabavljali?“